

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΔΡΥΜΑ
ΙΚΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΣΦ/ΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΡΟΧΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
Ταχ. Δ/ση: Αγ. Κων/νου 8 (10241)
Πληροφορίες: Π. Δάβου
Αριθ. Τηλεφώνου: 2105215189
FAX: 2105230046
e-mail : diefpar@ika.gr

Αθήνα, 10/9/2015

Αριθ. Πρωτ. **ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ**
Σ48/65 **ΓΕΝΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ**

ΠΡΟΣ:
Όλα τα Υποκαταστήματα του
ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Γενική Δ/ση Πληροφορικής
Δ/ση Εκμετάλλευσης
Τμήμα Παραγωγής και Διακίνησης
Αναφορών (Συντάξεις)
Πατησίων 12
10677 ΑΘΗΝΑ
2. Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.
Δ/ση: Λειτουργίας
& Υποστήριξης Εφαρμογών
Υποδ/ση: Υποστήριξης Πελατών
Τμήμα: ΙΚΑ
Λαγουμιτζή 40 Ν. Κόσμος
Τ.Κ. 11745 ΑΘΗΝΑ
3. Από ένα αντίτυπο σε κάθε υπάλληλο
των τμημάτων Πληρωμών Συντάξεων

ΘΕΜΑ: Συμπληρωματικές οδηγίες σχετικά με τα ποσά που λαμβάνονται υπόψη κατά τον έλεγχο των εισοδηματικών κριτηρίων για τη χορήγηση του Ε.Κ.Α.Σ., στις περιπτώσεις που καταβάλλεται πολεμική σύνταξη από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

Σχετ: Το με αρ. πρωτ. Σ48/119/20.11.2013 Γενικό Έγγραφο μας.

1. Με το ως άνω Γενικό Έγγραφο και ειδικότερα την παρ. 3γ' σας είχαμε ενημερώσει ότι, κατά τον έλεγχο των εισοδηματικών κριτηρίων για τη χορήγηση του Ε.Κ.Α.Σ., στο συνολικό ετήσιο καθαρό εισόδημα από συντάξεις καθώς και στο ατομικό φορολογητέο εισόδημα, δεν συνυπολογίζονται, μεταξύ άλλων, και τα ποσά που αντιστοιχούν στη σύνταξη που χορηγείται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους σε αναπήρους και

θύματα πολεμικής περιόδου κατά την εκτέλεση της στρατιωτικής υπηρεσίας, δηλαδή στους εξ ιδίου δικαιώματος συνταξιούχους που λαμβάνουν αυτή την παροχή, ακριβώς επειδή οι ίδιοι κατέστησαν ανάπηροι και υπήρξαν θύματα πολεμικής περιόδου κατά την εκτέλεση της στρατιωτικής τους υπηρεσίας και όχι στα μέλη των οικογενειών τους που λαμβάνουν τη σύνταξή τους εκ μεταβιβάσεως.

2. Η Γενική Δ/ση Κοινωνικής Ασφάλισης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, απαντώντας σε σχετικό ερώτημα της υπηρεσίας, με το με αρ. πρωτ. Φ.80000/126/24.6.2015 έγγραφο, το οποίο σας κοινοποιείται, διευκρίνισε τα παρακάτω:

Με το άρθρ. 34 του ν. 3996/2011 επανοριοθετήθηκαν από το έτος 2011 και μετά οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης του Ε.Κ.Α.Σ., προκειμένου να επιτευχθεί η δικαιότερη και ορθολογικότερη καταβολή του.

Μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι, για τον προσδιορισμό του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες καθώς και του φορολογητέου εισοδήματος, δεν λαμβάνονται υπόψη τα ποσά σύνταξης που χορηγεί το Γ.Λ.Κ. σε ανάπηρους και θύματα πολεμικής περιόδου κατά την εκτέλεση της στρατιωτικής υπηρεσίας.

Οι διατάξεις του άρθρ. 1 του ν.δ. 1044/1971, όπως ισχύει, ορίζουν την έννοια του όρου «ανάπηρος πολέμου», ενώ οι διατάξεις του άρθρ. 2 του ίδιου νόμου ορίζουν ότι ως θύματα πολέμου νοούνται:

- α) τα λαμβάνοντα πολεμική σύνταξη μέλη των οικογενειών των κατά το άρθρο 1 πεσόντων, αποβιωσάντων ή εξαφανισθέντων και
- β) τα λαμβάνοντα πολεμική σύνταξη μέλη των οικογενειών των αποβιωσάντων αναπήρων πολέμου.

Κατόπιν των ανωτέρω διευκρινίσεων, παύει να ισχύει η οδηγία της παρ. 3γ του με αρ. πρωτ. Σ49/119/20.11.2013 Γενικού Εγγράφου και επομένως, κατά τον προσδιορισμό του συνολικού καθαρού ετήσιου εισοδήματος από συντάξεις (κύριες, επικουρικές και βοηθήματα), μισθούς, ημερομίσθια και λοιπά επιδόματα καθώς και του φορολογητέου εισοδήματος, προκειμένου να χορηγηθεί το Ε.Κ.Α.Σ., εξαιρούνται τα ποσά που αντιστοιχούν στη σύνταξη που χορηγεί το Γ.Λ.Κ. τόσο στους ανάπηρους πολεμικής περιόδου κατά την εκτέλεση της στρατιωτικής υπηρεσίας όσο και στα θύματα πολέμου (όπως αυτά έχουν περιγραφεί ανωτέρω).

Περιπτώσεις που έχουν κριθεί διαφορετικά θα επανεξεταστούν οίκοθεν, όπου αυτό είναι δυνατό, ή μετά από αίτηση - όχληση των ενδιαφερομένων.

Όσον αφορά τις οδηγίες της παρ. 5 του κοινοποιούμενου εγγράφου, περί χορήγησης κατωτάτων ορίων σύνταξης, θα επανέλθουμε με νεότερο έγγραφο.

Συν/κά: 1 έγγραφο

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραμμ. Υποδ/τη κ. Καλαματιανού
2. Γραφ. Γεν. Δ/ντριας
Ασφ/κών Υπηρεσιών
3. Γραφ. Δ/ντή Παροχών

Η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Χαρίκλεια Γδοντάκη

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η ΤΜΗΜ/ΧΗΣ ΓΡΑΜΜ/ΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
& ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦ/ΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ
& ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ (Δ13)
ΤΜΗΜΑ Α΄

ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ : Σταδίου 29
ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ : 101 10
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Ε.Βρέκου
ΤΗΛΕΦΩΝΟ/ΦΑΧ : 210-3368124

Αθήνα, 24/6/2015
Αριθ. Πρωτ. Φ.80000/126

ΠΡΟΣ: ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Διοίκηση
Γενική Δ/νση
Ασφαλιστικών Υπηρεσιών
Δ/νση Παροχών
Αγ. Κων/νου 8
102 41 Αθήνα

Δ 1
6

9485
26/6/15
26 Ιουν. 2015
Δ2

ΘΕΜΑ: «Παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τα εισοδηματικά κριτήρια για τη χορήγηση του ΕΚΑΣ στην περίπτωση λήψης δεύτερης πολεμικής σύνταξης»

Σχετ.: Το Α.Π. Σ48/119/20.11.2013 γενικό έγγραφο της Διοίκησης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Σε απάντηση του Α.Π. Σ48/13/2.3.2015 εγγράφου σας, σχετικά με το παραπάνω αναφερόμενο θέμα, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Όπως είναι γνωστό, με το άρθρο 34 του ν.3996/2011 (ΦΕΚ 170, Α΄) επανοριοθετήθηκαν από το έτος 2011 και εφεξής οι όροι και προϋποθέσεις χορήγησης του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΚΑΣ), προκειμένου να επιτευχθεί η δικαιότερη και ορθολογικότερη καταβολή του. Έτσι, από 1.1.2011 το Ε.Κ.Α.Σ. καταβάλλεται στους δικαιούχους σύνταξης γήρατος, αναπηρίας και θανάτου, των οργανισμών κύριας ασφάλισης αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, πλην ΟΓΑ, καθώς και του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (Ν.Α.Τ.), από τους φορείς από τους οποίους* συνταξιοδοτούνται, εφόσον πληρούνται αθροιστικά οι προβλεπόμενοι στο άρθρο αυτό ηλικιακοί περιορισμοί και εισοδηματικά κριτήρια.

Ειδικότερα, όσον αφορά στο εισοδηματικό κριτήριο που περιλαμβάνει το συνολικό καθαρό ετήσιο εισόδημα από συντάξεις (κύριες, επικουρικές και βοηθήματα), μισθούς, ημερομίσθια και λοιπά επιδόματα που χορηγήθηκαν σε μισθωτό, προβλέπεται αυτό να μην υπερβαίνει το ποσό των οχτώ χιλιάδων τετρακοσίων εβδομήντα δύο ευρώ και εννέα λεπτών (8.472,09 ευρώ).

Επίσης, προβλέπεται ότι, για τον προσδιορισμό του ανωτέρω εισοδήματος δεν λαμβάνονται υπόψη τα ποσά που αντιστοιχούν στη σύνταξη αναπήρων και θυμάτων πολεμικής περιόδου κατά την εκτέλεση της στρατιωτικής υπηρεσίας, στην ισόβια σύνταξη σε πολύτεχνες μητέρες (ν. 1892/1990, άρθρο 63 παρ. 4, όπως ισχύει), καθώς και στα προνοιακά βοηθήματα του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

4/31

2. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.δ. 1044/1971, όπως ισχύει, ως ανάπηροι πολέμου νοούνται: α. οι οπλίτες του Στρατού Ξηράς, Θαλάσσης και Αέρος και τούτοις αντιστοιχούντες του Λιμενικού Σώματος, των Σωμάτων Ασφαλείας, του Πυροσβεστικού Σώματος και της Αγροφυλακής, που λαμβάνουν πολεμική σύνταξη είτε συνεπεία τραυμάτων ληφθέντων σε πόλεμο ή στον αγώνα κατά της ανταρσίας ή κατά τη συμμετοχή στις επιχειρήσεις στην Κορέα είτε συνεπεία νόσου αποτόκου των κακουχιών του πολέμου ή του αγώνα κατά της ανταρσίας ή της συμμετοχής στις επιχειρήσεις στην Κορέα,

β. σιδηροδρομικοί εν γένει που λαμβάνουν πολεμική σύνταξη ως παθόντες σε πόλεμο ή στον αγώνα κατά της ανταρσίας,

γ. ιδιώτες που λαμβάνουν πολεμική σύνταξη οπλίτη ως παθόντες σε διατεταγμένη στρατιωτική υπηρεσία σε πόλεμο ή στον αγώνα κατά της ανταρσίας, και

δ. ιδιώτες, που συμμετείχαν σε Εθνικούς αγώνες από το έτος 1903 και εντεύθεν και λαμβάνουν πολεμική σύνταξη οπλίτη, και

ε. οι οπλίτες του Στρατού Ξηράς, Θαλάσσης, Αέρος και οι αντίστοιχοι με αυτούς του Λιμενικού Σώματος και των Σωμάτων Ασφαλείας, που λαμβάνουν πολεμική σύνταξη είτε συνεπεία τραυμάτων που προκλήθηκαν κατά τη διάρκεια της διατεταγμένης υπηρεσίας τους στην Κύπρο είτε συνεπεία νόσου αποτόκου των κακουχιών της υπηρεσίας αυτής στην Κύπρο.

Το άρθρο 2 του ίδιου ως άνω νόμου ορίζει ότι, ως θύματα πολέμου νοούνται:

α. τα λαμβάνοντα πολεμική σύνταξη μέλη των οικογενειών των κατά το προηγούμενο άρθρο πεσόντων, αποβιωσάντων ή εξαφανισθέντων, και

β. τα λαμβάνοντα πολεμική σύνταξη μέλη των οικογενειών των αποβιωσάντων αναπήρων πολέμου.

3. Από τη γραμματική διατύπωση των ανωτέρω διατάξεων και προκειμένου να προσδιορισθεί το συνολικό καθαρό ετήσιο εισόδημα από συντάξεις (κύριες, επικουρικές και βοηθήματα), μισθούς, ημερομίσθια, κ.λ.π., που χορηγήθηκαν σε μισθωτό, το οποίο λαμβάνεται υπόψη για την καταβολή του ΕΚΑΣ, προκύπτει ότι είναι σαφής ο διαχωρισμός μεταξύ: α. των αναπήρων κατά την εκτέλεση της στρατιωτικής υπηρεσίας (περιπτ. 2α, 2β, 2γ, 2δ, 2ε σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις) που για το λόγο αυτό λαμβάνουν πολεμική σύνταξη και β. των θυμάτων πολέμου (μελών οικογενειών των πεσόντων, εξαφανισθέντων, κ.λ.π. ή των αποβιωσάντων αναπήρων πολέμου), που επίσης λαμβάνουν πολεμική σύνταξη και για το λόγο αυτό δεν πρέπει να συνδέονται τα θύματα πολέμου με την εκτέλεση της στρατιωτικής υπηρεσίας, η οποία αφορά ακριβώς τα πρόσωπα που κατέστησαν ανάπηροι κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους αυτής.

4. Συνεπώς, κατά τον προσδιορισμό του συνολικού καθαρού ετήσιου εισοδήματος από συντάξεις (κύριες, επικουρικές και βοηθήματα), μισθούς, ημερομίσθια και λοιπά επιδόματα που χορηγήθηκαν σε μισθωτό, το οποίο λαμβάνεται υπόψη για την καταβολή του ΕΚΑΣ, εξαιρούνται τα ποσά που αντιστοιχούν στη σύνταξη τόσο των αναπήρων κατά την εκτέλεση της στρατιωτικής υπηρεσίας, όσο και των θυμάτων πολέμου (όπως αυτά αναλύθηκαν ανωτέρω).

5. Αναφορικά με την αριθμ. 2/2015 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

α. Οι διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 6 περ. δ' του ν. 825/1978, με το οποίο προστέθηκε παράγραφος 14 στο άρθρο 29 του α.ν. 1846/1951, ορίζουν ότι, οι διατάξεις της παρούσης παραγράφου, δηλαδή της παραγράφου 14 περί κατωτάτων ορίων σύνταξης, δεν εφαρμόζονται σε συνταξιούχους ή βοηθηματούχους του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ οι οποίοι τυγχάνουν και συνταξιούχοι του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. ή άλλου οργανισμού κύριας ασφάλισης ή λαμβάνουν και άλλη σύνταξη από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Εάν όμως το άθροισμα των συντάξεων αυτών είναι μικρότερο του κατωτάτου ορίου σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, καταβάλλεται από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ η διαφορά μεταξύ του αθροίσματος αυτού και του κατώτατου ορίου σύνταξης.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 6 του ν.3232/2004 (ΦΕΚ , Α'), όπως ισχύει, οι διατάξεις της περίπτωσης δ' της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του ν. 825/1978, όπως ισχύουν κάθε φορά, δεν εφαρμόζονται για τους συνταξιούχους του Ι.Κ.Α. Ε.Τ.Α.Μ., οι οποίοι λαμβάνουν και άλλη σύνταξη ως ανάπηροι και θύματα πολεμικής ή ειρηνικής περιόδου κατά την εκτέλεση της στρατιωτικής τους υπηρεσίας, σύμφωνα με τον προαναφερόμενο διαχωρισμό.

Ως εκ τούτου, τα προβλεπόμενα από την παρ. 14 του άρθρου 29 του α.ν. 1846/1951 περί κατωτάτων ορίων έχουν εφαρμογή στους συνταξιούχους του Ι.Κ.Α. Ε.Τ.Α.Μ., οι οποίοι λαμβάνουν και άλλη σύνταξη ως ανάπηροι και θύματα πολεμικής ή ειρηνικής περιόδου κατά την εκτέλεση της στρατιωτικής τους υπηρεσίας.

β. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 του ν.3670/2008, οι στρατιωτικοί ανάπηροι ειρηνικής περιόδου του ν. 1370/1944 (ΦΕΚ 82, Α'), οι ανάπηροι αγωνιστές Αντιδικτατορικού Αγώνα του ν. 1543/1985 (ΦΕΚ 73/Α'), οι ανάπηροι αγωνιστές του Δημοκρατικού Στρατού του ν. 1863/1989 (ΦΕΚ 204/Α'), οι ανάπηροι πολέμου αμάχου πληθυσμού του ν. 812/1943 (περίοδου 1940-1949), όπως ισχύει σήμερα και οι ανάπηροι αμάχου πληθυσμού του ν. 1863/1989, καθώς και οι έλκοντες από αυτούς συνταξιοδοτικό δικαίωμα, απολαμβάνουν κάθε δικαιώματος και ευεργετήματος, που απολαμβάνουν οι ανάπηροι πολέμου, ανάπηροι Εθνικής Αντίστασης και τα θύματα πολέμου 1940-1941, θύματα Εθνικής Αντίστασης αντίστοιχα, εφόσον λαμβάνουν πολεμική ή στρατιωτική σύνταξη.

Στα ανωτέρω δικαιώματα και ευεργετήματα δεν περιλαμβάνονται αυτά που έχουν θεσπιστεί με συνταξιοδοτικές διατάξεις, με εξαίρεση αυτά που αφορούν τη χορήγηση του επιδόματος αεροθεραπείας.

Με την ανωτέρω, λοιπόν, διάταξη θεσπίζεται εξομοίωση διαφόρων κατηγοριών αναπήρων και των ελκόντων από αυτούς συνταξιοδοτικό δικαίωμα ως προς τα δικαιώματα και τα ευεργετήματα που απολαμβάνουν με τους ανάπηρους πολέμου και Εθνικής Αντίστασης και με τα θύματα πολέμου και Εθνικής Αντίστασης, πλην, των ευεργετημάτων που έχουν θεσπιστεί με συνταξιοδοτικές διατάξεις νόμων.

Ως εκ τούτου, αφενός δεν τίθεται θέμα εξομοίωσης ή μη των αναπήρων πολέμου με τα θύματα πολέμου ως προς τα ευεργετήματα που απολαμβάνουν και αφετέρου για τα ευεργετήματα που έχουν θεσπιστεί με συνταξιοδοτικές διατάξεις νόμων εφαρμόζεται η κατά περίπτωση ισχύουσα νομοθεσία. Στην περίπτωση δηλαδή του ΕΚΑΣ ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 34 του ν.3996/2011.

γ. Η ατομική περίπτωση που εξετάζεται στην εν λόγω γνωμοδότηση αφορά σε σύνταξη από μεταβίβαση λόγω θανάτου του συζύγου της ενδιαφερόμενης, ο οποίος πέραν της σύνταξης από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ελάμβανε και στρατιωτική σύνταξη από το Γ.Λ.Κ., η οποία του χορηγήθηκε λόγω της υπηρεσίας του, υπηρετών ως χωροφύλακας, και όχι πολεμική σύνταξη κατά την εκτέλεση της στρατιωτικής του υπηρεσίας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Κ.Α.
2. Γραφείο κ. Γενικής Δ/ντριας Κ.Α.
3. Δ/ση ΚΑΑ & Αγροτών (Δ14)
4. ΚΑΜΑ (Δ13)
Τμήμα Α΄

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΝΙΑΣ

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

